Good2Consult

Sociaal Team Asten

Effectonderzoek Jeugd

Samenvatting en aanbevelingen

22 september 2021

Marc Vos
Bas van den Biggelaar

www.good2consult.com
marc@good2consult.com
+31 6 22927176
+31 40 3046091
Rul 2B
5591 TW, Heeze

Good2Consult

Inhoudsopgave

1. Opdrachtbeschrijving

2. Aanpak

3. Het effect van de inzet van Gezins- en Jongerencoaches

4. Vermeden maatschappelijke kosten

5. Advies

Appendices

A. Presentatie “Effectonderzoek Jeugd”

- deel 1 - Huidige activiteiten en resultaatgebieden
- deel 2 - Vermeden maatschappelijke kosten

B. Sturen op Zorg - Toelichting onderzoeksaanpak

www.good2consult.com
marc@good2consult.com
+31 6 22927176
+31 40 3046091
Rul 2B
5591 TW, Heeze

Opdrachtbeschrijving

Good2Consult heeft op verzoek van Gemeente Asten in de periode maart 2021 tot en met juli 2021 onderzoek uitgevoerd naar het effect van de activiteiten van de Gezins- en Jongerencoaches (GJC's) in Asten. Dit betreft de ondersteuning van kinderen, jongeren en hun ouders met vragen over school, opvoeden, psychische klachten, gedrag of veiligheid in het gezin.

Centrale onderzoeksvraag was: **"Hoe kunnen we de inzet van Gezins- en Jongerencoaches kwantitatief onderbouwen en waar is ruimte om meer of minder zelf te doen voor Jeugd?"**

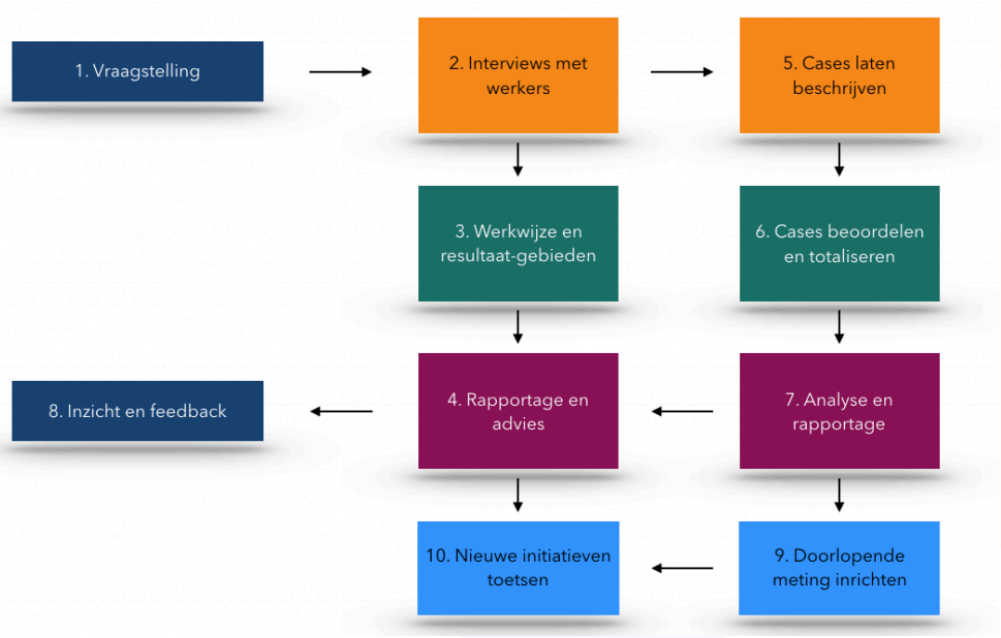
De werkwijze van de GJC bestaat uit vraagverheldering, gevolgd door een advies of coaching door de GJC zelf, of het vinden van de juiste inzet van zorg, of bijzonder onderwijs, of verwijzing naar een jongerenwerker, een activiteit of een cursus. Dit onderzoek richt zich op de daardoor ervaren effecten én de daarmee vermeden maatschappelijke kosten. De resultaten hebben betrekking op de eigen inzet door de GJC's, doorverwijzing naar geïndiceerde zorg, of het voorliggend veld in Asten, of een combinatie hiervan.

De vraagstelling richt zich op het volgende:
6. Wat zijn de effecten van je werk voor jongeren en hun familie?
7. Wat zijn de belangrijkste resultaatgebieden?
8. Hoe maak je keuzes voor inzet van de juiste zorg of begeleiding?
9. Wat zijn de besparingen op vermeden 1e lijns ondersteuning en gespecialiseerde zorg?
10. Hoe ga je om met doorverwijzingen naar het voorliggend veld of zorgpartners?
11. Wat wordt er vastgelegd?

Aanpak

Deel 1 - Huidige activiteiten en resultaatgebieden[1]

In het eerste deel van het onderzoek hebben we de Gezins- en Jongerencoaches via interviews gevraagd naar hun werkwijze. Dit richtte zich vooral op wat hun inzet betekent voor jongeren en hun ouders, wat het voorkomt en betekent voor hen. Hoe hulpvragen worden opgepakt en keuzes worden gemaakt samen met de betrokkene en de zorgpartner. Daarbij hebben we gevraagd hoe de doorverwijzing verloopt zowel naar geïndiceerde zorg, als naar voorliggende laagdrempelige oplossingen in Asten met collega's van het Sociaal Team. Ook de registratie van de hulpvragen en resultaten is doorgenomen. De uitkomsten van de gesprekken zijn gedeeld met de teamleider Sociaal Domein Gemeente Asten en de coördinator van het Sociaal Team Asten.

Dit onderzoek is gebaseerd op onze methodiek www.SturenopZorg.nl . Daarbij zijn de stappen 1 tot en met 8 doorlopen van de onderzoeksaanpak in deze afbeelding. Zie bijlage Sturen op Zorg - Toelichting onderzoeksaanpak voor meer informatie.

Deel 2 - Vermeden maatschappelijke kosten

[1] Voor detail informatie verwijzen we naar de bijlage "Effectonderzoek Jeugd" deel 1 - Huidige activiteiten en resultaatgebieden

In het tweede deel van het onderzoek zijn we modelmatig te werk gegaan. Dit richtte zich op de instroom en afhandeling van individuele ondersteuningsvragen en de jaarlijks vermeden maatschappelijke kosten door eigen coaching, inzet voorliggend veld, afschaling of gecombineerde aanpak.

Om inzicht te krijgen in de hulpvraag is middels een steekproef gekeken naar de instroom van individuele vragen. Dat kan zijn via signalering vanuit de scholen, huisartsen en andere partners, rechtstreekse vraagstelling door de ouder(s) of jongere, of via doorverwijzing door het Sociaal Team. Vervolgens is gekeken naar de afhandeling daarvan.

Om de daadwerkelijk vermeden kosten te kwantificeren is een model (de Preventiecalculator) gebruikt waarbij rekening is gehouden met: (A) De kans dat een persoon binnen 6 maanden gebruik zou moeten maken van 1e of 2e lijns voorzieningen; (B) In welke mate de inzet van de GJC of een voorliggende voorziening deze kosten heeft voorkomen; en (C) de verwachte kosten van de 1e/2e lijns voorziening plus overige maatschappelijke kosten.

Methode - **Preventie Calculator**

Good2Consult

Het effect van de inzet van Gezins- en Jongerencoaches[2]

1. Wat zijn de effecten van het werk voor jongeren en hun familie?

De vragen of meldingen waarbij de Gezins- en Jongerencoaches zijn betrokken gaan veelal over school, opvoeden, psychische klachten, gedrag of veiligheid rondom het kind. Daarbij kan het gaan om lichte hulp of adviesvragen, verzoeken om gespecialiseerde zorg voor een kind/ jongere met een beperking, of bijvoorbeeld complexe gezinssituaties waarbij een of meer gezinsleden geïndiceerde zorg nodig heeft. De GJC is veelal in staat te ondersteunen door eigen coaching of inzet van de juiste zorg. Dit geeft inzicht, overzicht en rust bij ouder/kind of de jongere. En bij opvoedvragen ervaren ouders hoe hun eigen houding van invloed is op gedrag van het kind. Ouders en jongeren voelen zich gehoord, gesteund en geholpen.

2. Wat zijn de belangrijkste resultaatgebieden?

De GJC is in staat om in bepaalde situaties te voorkomen dat geïndiceerde zorg wordt ingezet. Door de brede uitvraag worden onderliggende stressfactoren helder, en kan de eigen rol van ouders benadrukt en versterkt worden. Door tijdig te handelen, of oplossingen in het voorliggend veld te zoeken kan worden voorkomen dat problemen groter worden en zwaardere zorg nodig is. Ook zal de GJC de regierol nemen en sturen op resultaat, wanneer meerdere partijen betrokken zijn bij de begeleiding en oplossing van vragen. Dat kan zijn via overleg met betrokkenen of bij de evaluatie van de (gefinancierde) hulp.

De GJC's geven aan dat ze kansen zien om meer opvoedingsvragen te begeleiden, bewezen methodes zoals Triple-P en Brainblocks, of groepswerk in te zetten, en meer preventief te werken rondom de gevolgen van echtscheidingen (Scheiden zonder Schade).

3. Hoe maak je keuzes voor inzet van de juiste zorg of begeleiding?

Het toewijzen en zelf coachen van een inkomende hulpvraag hangt af van de aard van de vraag, de daartoe benodigde expertise en de verwachte tijdsinzet. De GJC's kunnen goed inschatten waar een casus thuishoort. Er is goed zicht op de eigen caseload en de beschikbare expertise binnen het GJC team. De problematiek van het kind is leidend voor de keuze van de juiste inzet. Daarbij is belangrijk om met de ouders de voors en tegens af te wegen van de gekozen zorginzet. Soms is er overleg nodig met scholen als het gaat over de vraag of het passend onderwijs betreft versus jeugdzorg.

4. Hoe ga je om met doorverwijzingen naar het voorliggend veld of zorgpartners?

---

[2] Voor detail informatie verwijzen we naar de bijlage "Effectonderzoek Jeugd deel 1 - Huidige activiteiten en resultaatgebieden"

De meeste hulpvragen komen via scholen, de toegang Sociaal Team Asten, huisartsen of jongerenwerk. Afhankelijk van de vraag is er afstemming met jongerenwerk of maatschappelijk werk voor inzet op sociale vaardigheden en overige leefgebieden. Binnen het team van GJC's en Wmo consulenten wordt benodigde expertise gehaald zoals voor specifieke training, huisvesting, of 18+. In geval van duidelijke risico's op veiligheid of bepaald gedrag wordt snel opgeschaald. Daarnaast zal voor specifieke of complexe vragen de juiste geïndiceerde zorg worden ingezet. Ook indien eigen inzet niet tot het gewenste resultaat heeft geleid.

Indien de behandeling heeft geholpen, de doelen zijn behaald, de situatie stabiel is, kan tot afschaling worden overgegaan. Dat kan inhouden dat een lichtere variant wordt ingezet, of dat zorginzet wordt beëindigd. Veelal is Jongerenwerk, of inzet van vrijwilligers zoals via Match-Mentor of Oudersupport een waardevolle oplossing voor ondersteuning bij zelfstandig verder gaan. Als het gaat over financiën of werk kan binnen het Sociaal Team een beroep worden gedaan op Maatschappelijk Werk of Senzer.

5. Wat wordt er vastgelegd?

Het gehele proces van melding tot en met coaching wordt ondersteund via ZorgNed. Via klantdossiers worden gesprekken en contacten vastgelegd en gevolgd.
De GJC's geven aan vooral de eigen notities en follow-ups wat te missen in ZorgNed, dat wordt nu veelal zelf in Outlook gedaan. Verder ziet men mogelijkheden om bij het starten en afronden van werkprocessen tijd te besparen, en is er behoefte aan beter zicht op aankomende verlengingen van beschikkingen.

Een meer gedetailleerd antwoord op deze onderzoeksvragen vindt u in bijlage "Effectonderzoek Jeugd deel 1 - Huidige activiteiten en resultaatgebieden"

Vermeden maatschappelijke kosten[3]

Totaal bespaarde kosten
Uit dit onderzoek blijkt dat dit onderdeel van het Sociaal Team Asten jaarlijks naar verwachting *ruim 447.000 euro* bespaart door vermeden maatschappelijke kosten. Dit is gebaseerd op de 37 berekende cases in de steekproef met daarbij een extrapolatie naar het totaal aantal soortgelijke hulpvragen per jaar.

Eenmalig of meerjarig
12% Van de gevonden besparingen geldt voor meerdere jaren. Er zijn bij deze hulpvragen kosten voorkomen voor meerdere jaren. Denk daarbij aan gespecialiseerde zorg voor kind of ouders, bijzonder onderwijs, verslavingszorg, uithuisplaatsing of toezicht door jeugdzorg. We gaan in dat geval uit van 2 jaar herhalingseffect. Dat betekent dat we die besparing na het eerste jaar nog 2 keer meenemen in de totale vermeden kosten.

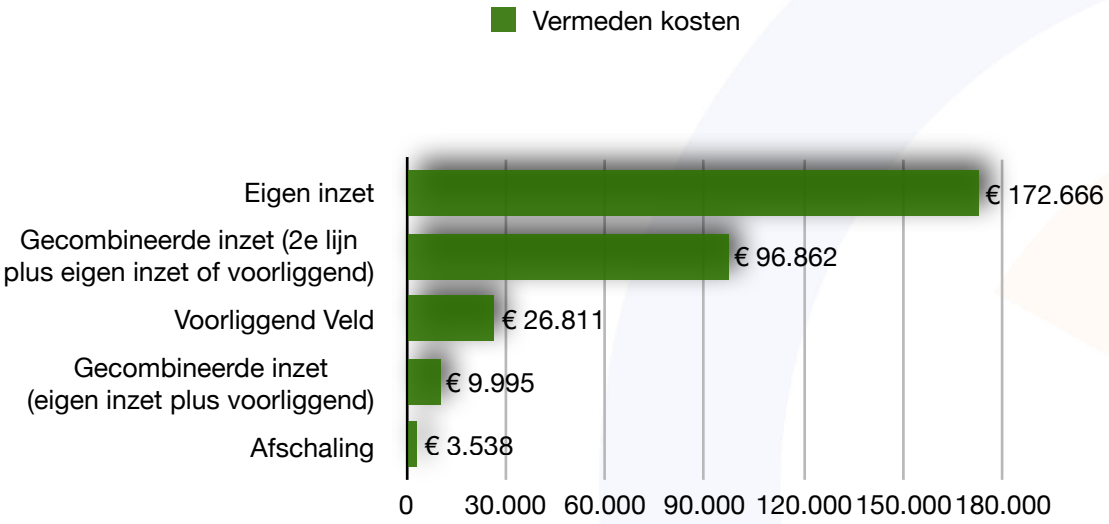
Effect op de besparing
We zien dat veel hulpvragen betrekking hebben op psychische klachten, of opvoeding. Daarnaast ook op gedrag, of relatie tussen de ouders. De kosten en mogelijkheden van behandeling daarvan verschillen. Qua totale besparing zien we bij gedrag de grootste bijdrage door eigen inzet zoals met de *Triple-P methodiek*. Daarna gevolgd doordat de GJC bij psychische klachten, of opvoedingsvragen zelf gesprekken voert met de jongere, ouders of de school.

Budget versus besparing
Het budget aan salariskosten/inhuur van de Gezins en Jongerencoaches bedraagt 454 k euro in 2021. We hebben 65% daarvan genomen als tijd voor eigen inzet en coaching van casussen, hetgeen overeenkomt met 295 k euro. De geschatte besparing op maatschappelijke kosten van 447 k euro bedraagt daarmee 152% ten opzichte van deze eigen inzet.
Het overige deel (35%) betreft tijd besteed aan casussen die via 2e lijns inzet en het maken van een beschikking zijn afgehandeld.

[3] Voor detail informatie verwijzen we naar de bijlage “Effectonderzoek Jeugd Asten - deel 2 Vermeden maatschappelijke kosten”

Besparing naar inzet

De 2e-lijns inzet wordt in het merendeel van de ingebrachte cases van de steekproef vermeden middels eigen inzet door de Gezins- en Jongerencoach. Dit is zowel qua aantal als bespaard bedrag (56%). Gecombineerde inzet met 2e lijns hulp betreft 31% van de besparing. Bij de inzet van het voorliggend veld worden verschillende werksoorten ingezet. Afhankelijk van de hulpvraag is dit via welzijnswerk of vrijwilligers zoals Maatjes of Match-mentor. Bij afschaling betreft het indicaties die zijn stopgezet op initiatief van de GJC en waar geïndiceerde inzet niet meer benodigd is.

Vermeden kosten door eigen inzet, voorliggend veld, of afschaling

Effect op gezondheid

Kijken we naar het aantal cases dan zien we vooral het mentaal welbevinden het vaakst versterkt worden. Dit betreft met name de hulpvragen rondom opvoeden of psychische klachten. De besparing is echter het grootst bij de complexere of gezinsvraagstukken. Het resultaat is daar veelal dat de kwaliteit van leven wordt versterkt.

Preventie versus interventie

We hebben gevraagd om per case aan te geven wat de kans is op de inzet van 1e/2e lijn voorzieningen binnen 6 maanden. Zo kunnen we inzichtelijk maken of het ging om preventie, of interventie waarbij een alternatief geboden werd. Uit de steekproef blijkt dat het merendeel van de besparingen (79%) afkomstig is van situaties waar anders inzet van 1e/2e lijnszorg *zeker* aan de orde zou zijn geweest. Bij 21% van de besparingen is hiervoor *Waarschijnlijk* aangegeven.

Effect van eigen inzet
We zien dat in 65% van de casussen uit de steekproef de medewerker zelf *volledig* de besparing realiseert. In sommige gevallen is aangegeven dat de besparing waarschijnlijk is (28%). Dat kan zijn omdat òf het effect pas op termijn zichtbaar is, òf doordat is doorverwezen naar een partner of een passende groepsactiviteit.

Besparing naar kostenhouder
Als we kijken naar de partij die voor de maatschappelijke kosten zou zijn aangesproken (kostenhouder), dan zien we dat het merendeel (79%) geheel voor rekening van de gemeente zou komen, waarvan 60% rondom Jeugd, en 19% in combinatie met Volwassenen. De overige 22% zijn uitgaven per casus zowel voor de Jeugdwet als voor de Ziektekostenverzekering.

Totale jaarlijkse besparing per kostenhouder

Kostenhouder	Eenmalig	Jaarlijks	Berekende minimale besparing	
Gemeente Jeugd	€ 222.629	€ 24.810	€ 267.353	**60%**
Gemeente Jeugd en Ziektekostenverzekering	€ 107.010		€ 96.309	**22%**
Gemeente Jeugd en Volwassenen	€ 20.090	€ 21.000	€ 74.781	**17%**
Gemeente Volwassenen		€ 3.380	€ 9.126	**2%**
Totaal	**€ 349.729**	**€ 49.190**	**€ 447.569**	**100%**

Berekende minimale is besparing huidig jaar @90% *plus* herhaalde besparing in de twee komende jaren

Ons advies

Uit de gesprekken en het onderzoek tot zover hebben wij een aantal aandachtspunten die wij u ter overweging meegeven.

6. Benut kansen voor preventieve aanpak

- Bewust ruimte maken om preventief te werken of nieuwe initiatieven te ontplooien.
- Ouders gaan door de coaching meer naar hun eigen gedrag kijken. Hoe kun je dat als breed thema gaan neerzetten samen met jongerenwerk, scholen en zorgpartners?
- De GJC's geven aan dat ze kansen zien om meer opvoedingsvragen te begeleiden, bewezen methodes zoals Triple-P en Brainblocks, of groepswerk in te zetten, en meer preventief te werken rondom de gevolgen van echtscheidingen (Scheiden zonder Schade).

7. Samen keuzes maken is belangrijk

- Investeer tijd in het elkaar beter leren kennen, ervaren wat de expertises in het voorliggend veld en het GJC team zijn en hoe je elkaar kunt helpen.
- Soms is het lastig met scholen om uit de discussie te blijven of iets bij passend onderwijs of jeugdzorg hoort.
- Er is behoefte om meer te kunnen sparren met de gedragswetenschapper, al kost het wel tijd. Dit biedt ons inziens ook kansen om vaker hulp af te schalen, of het voorliggend veld in te zetten.

8. Blijf eigen expertise ontwikkelen

- Verdeling van de caseload via teamoverleg is belangrijk. Er wordt nog te weinig gekeken naar elkaars expertise, daar is iedereen ook te weinig van op de hoogte.
- Scholing in methodieken is belangrijk voor alle teamleden, en toewijzing op basis van expertise. Aan de ene kant moet men zoveel mogelijk gebruik maken van elkaars expertise, aan de andere kant is het belangrijk dat iedereen breed inzetbaar is.
- Er mag meer reflectie zijn, meer terugkijken, van elkaar leren en meer onderling begrip